

Οἱ ἔφοροι ἔσπευζαν νὰ πέμψωσιν ἀμέσως ὑπὸ Ἀρχίδαμον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀγησιλάου, ἀπασαν τὴν περιλιπομένην τῆς Σπάρτης δύναμιν εἰς ἐπικουρίαν τοῦ ἐν Λεύκτροις ἀποκεκλεισμένου αὐτῶν στρατοῦ. Οἱ δὲ Θηβαῖοι, καίτοι νικήσαντες ἐκ παρατάξεως, δὲν ἐπεχειρήσαν ἐν τῷ μεταξὺ νὰ τον προσβάλωσιν ἐντὸς τῶν χαρακωμάτων αὐτοῦ, ἵνα μὴ διακινδυνεύσωσι τὸ κτηθὲν ἀπαξ πλεονέκτημα. Ἐξήτησαν μὲν ἔξωθεν ἐπὶ τούτῳ ἐπικουρίαν, καὶ πρῶτον παρ' Ἀθηναίων. Οἱ Ἀθηναῖοι ὁμῶς δὲν εἶδον εὐχαρίστως τὸ νέον τοῦτο τῶν γειτόνων αὐτῶν κατόρθωμα καὶ σχεδὸν ἐχθρικῶς ἀπέπεμψαν τὸν προσελθόντα κήρυκα. Τότε οἱ Θηβαῖοι ἀπετάθησαν πρὸς τὸν δυνάστην τῶν Φερῶν Ἰάσονα, ὅστις, πρὸ μικροῦ κατισχύσας ὄλων τῶν ἄλλων τῆς Θεσσαλίας πόλεων καὶ εὐπατριδῶν καὶ ἰδίως τοῦ ἐν Φαρσάλου καλοῦ κάγαθοῦ Πολυδάμιντος, εἶχεν ἀναγορευθῆ ταγὸς ἀπάσης τῆς χώρας καὶ συγκροτήσῃ μίαν τῶν μεγίστων δυνάμεων ἐξ ὧν ἀναφέρει ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ ἱστορία. Ὁ Ἰάσων ἔδραμεν εἰς βοήθειαν τῶν Θηβαίων, ἀλλ' εἶπεν ὅτι δὲν ἦτο φρόνιμον νὰ προσβάλωσι τὰ χαρακώματα τῶν πολεμίων, συμβουλεύσας μᾶλλον νὰ ἐπιτρέψωσιν αὐτοῖς διὰ συνθηκῶν τὴν ἀπὸ τῆς Βοιωτίας ἀναχώρησιν. Γενομένων δὲ τῶντι σπονδῶν, ἀπῆλθεν ὁ στρατὸς τῶν Λακεδαιμονίων εἰς Κρεῦσιν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Αἰγόσθ' ἐνα τῆς Μεγαρικῆς. Ἐνταῦθα συνήντησε τὸν ἐπελθόντα εἰς βοήθειαν αὐτοῦ Ἀρχίδαμον, ὅστις, ἐπειδὴ ἐξεπληρώθη οὕτως ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς του, δὲν προεχώρησε περαιτέρω· διαλύσας δὲ τὸν στρατὸν ἀπέπεμψε τοὺς συμμάχους εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὸς μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὴν Σπάρτην.

Ἡ εἰς τὰ ἴδια ἐπάνοδος τῶν ἐν Λεύκτροις διασωθέντων Σπαρτιατῶν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πρᾶξιν τινα μαρτυροῦσαν αὐτῆς ὀπόσον παρήκμασε τὸ ἀρχαῖον τῆς πόλεως ἦθος. Ἐλάβομεν ἄλλοτε ἀφορμὴν νὰ εἰπώμεν ὅτι ὁ ἐπιζήσας εἰς ἦταν τῶν συναγωνιστῶν Σπαρτιάτης ἀπέβαλλε πάντα τὰ τοῦ πολίτου δίκαια καὶ διετέλει διὰ παντὸς ὑπὸ πάντων περιφρονούμενος. Ἦδη ὁμῶς ὡς πρὸς τοὺς ἐν Σφακτηρίᾳ αἰχμαλωτευθέντας Σπαρτιάτας ἐποίησεν ἡ πόλις ἐξαίρεσιν τοῦ νόμου ἐκείνου, προσωρινὴν μόνον καὶ ὄχι αἰδιον ἐπιβαλοῦσα αὐτοῖς ἀτιμίαν, ἦτοι στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Νῦν δὲ χειρότερόν τι ἐπραξεν ὡς πρὸς τοὺς ἀπὸ Λεύκτρων ἐπιστρέψαντας· διότι ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἀγησιλάου ἐψήφισεν ὅτι· «τοὺς νόμους δεῖ σήμερον ἔαν καθεῦδειν»· ὃ ἐστὶ παντάπασι ἀπήλλαξε πάσης ἐπιτιμήσεως τοὺς μαχητὰς ἐκείνους· τοῦτο δὲ διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν πολιτῶν εἶχεν ἐλαττωθῆ τοσοῦτον ὥστε ἡ ὑπὸ τῆς ἰδίας πόλεως νέα αὐτῶν ἐλάττωσις ἐλογίσθη σφόδρα ἐπικίνδυνος καὶ μάλιστα εἰς τὰς παρούσας κρίσιμους περιστάσεις. Ὅθεν ὀρθότατα εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῆς Σπάρτης ὁμιλῶν «μίαν γὰρ πληγὴν οὐχ ὑπήνεγκεν ἡ πόλις, ἀλλ' ἀπώλετο διὰ τὴν ὀλιγανθρωπίαν».

Καὶ τῶντι ἀπώλετο ἡ Σπάρτη μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις συμφορὰν. Ὁ Ἐπαμεινώνδας πρὸ πάντων ἐφρόντισε ν' ἀσφαλίσῃ τὴν κατὰ τὴν Βοιωτίαν ἡγεμονίαν τῶν Θηβῶν, ἀναγκάσας τοὺς Ὀρχομενίους νὰ ἀναγνωρίσωσιν αὐτὴν ὀριστικῶς, ἐξώσας δὲ ἀπὸ τῆς Βοιωτίας τοὺς Θεσπιεῖς καὶ τὴν χώραν αὐτῶν προσαρτήσας εἰς τὴν τῶν Θηβαίων χώραν, διότι οἱ Θεσπιεῖς, μικρὸν πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης, ἐγκατέλιπον τὸ τῶν Θηβαίων στρατόπεδον. Ἐνταῦτῳ δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας ἐφρόντισε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν κυριαρχίαν τῆς πατρίδος αὐτοῦ εἰς τὸ περίεθ' ἔθνη, καταστήσας ὑπηκόους τοὺς Φωκεῖς καὶ τοὺς Εὐβοεῖς, ἀμφοτέρους τοὺς Λοκρούς (τοὺς τε ὀπουντιεῖς καὶ τοὺς ἐπικνημιδίους) καὶ Ἀκαρνανάς, καὶ Ἡρακλεώτας, καὶ Μαλιεῖς. Ὡστε δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προ-